

Stupňujúce sa protesty európskych poľnohospodárov prinášajú prvé úspechy

Po francúzskych poľnohospodároch protestujú už aj ich belgickí kolegovia. Aj oni protestujú proti nízkym cenám mlieka, bravčového mäsa a iných produktov, ktoré považujú za nespravodlivo nízke.

Protesty poľnohospodárov, ktorí formou štrajku reagujú na problém lacných dovozov či nízkych nákupných cien svojich výrobkov, sa začínajú stupňovať. Scenár belgickej blokády ciest a prístupu k potravinárskym logistickým centráam, z ktorých sa expedujú potraviny po krajine, sa takmer navlas podobá tomu francúzskemu.

Francúzi pritom štrajkovali aj včera – 30.7.2015. Nadalej blokovali cesty či kamióny prichádzajúce najmä z Nemecka a Španielska. Nízke nákupné ceny mäsa a mlieka, dovoz lacných potravín a tlak supermarketov so spracovateľským priemyslom znižujú ceny výrobkov, a tým poľnohospodári dostávajú za svoje produkty až príliš málo na to, aby mohli investovať alebo aspoň prežiť. Kuvičie hlasy hovoria, že pre nepriaznivú situáciu môže zbankrotovať asi 10% francúzskych podnikov s chovom hospodárskych zvierat. Dokonca tamojšia Únia poľnohospodárov varuje pred samovraždami poľnohospodárov, pretože sú deprimovaní a najmä mladí nevidia zo situácie východisko a ani budúcnosť.

Prvé úspechy protestov

Protestujúci poľnohospodári a pravdepodobne nielen protestujúci sa v týchto dňoch dočkali prvých úspechov. **Najaktuálnejší je ten, že Európska komisia 30. júla 2015 oznámila, že pripravuje pre poľnohospodárov, ktorých poškodzuje dopady ruského embarga, kompenzácie.** Zatiaľ nie je známe, o akú presnú formu kompenzácií má ísť, od kedy budú platiť a koho presne sa budú dotýkať. A nie je známe ani to, či táto kompenzácia bude určená len pre exportérov alebo aj pre tých poľnohospodárov, ktorých sa ruské embargo dotýka najmä sekundárne – vplyvom prebytkov na európskom trhu a tlaku na ceny.

Komisár EÚ pre poľnohospodárstvo Phil Hogan zase informoval, že verejná intervencia a súkromné skladovanie (masla a sušeného odtučneného mlieka) sa predĺži do marca 2016.

Samotní Francúzi zase dostali prísľub od francúzskej vlády, že je pripravená vyčleniť 600 miliónov eur (krízový balík) na daňové úľavy a záruky na pôžičky pre farmárov. Oporu našli poľnohospodári aj u prvého muža krajiny prezidenta François Hollande. Ten dokonca vyzval národ, aby kupoval domáce potraviny. Skóre v prospech francúzskych poľnohospodárov vylepšujú aj rôzne ankety, podľa ktorých by z desiatich opýtaných Francúzov osem zaplatilo vyššiu cenu za domáce mlieko, či mäso, s cieľom udržať francúzsky vidiek pri živote.

Denník Le Monde 24.7.2015 napísal, že zástupcovia z celého reťazca mlieka sa v ten deň stretli u ministra poľnohospodárstva Stéphane Le Foll. Dohodli sa na zvýšení ceny mlieka s platnosťou až do decembra. Ceny, za ktoré chovatelia predávajú mlieko, nemôžu klesnúť pod 340 € za 1000 litrov. Tento cieľ predstavuje zvýšenie o 4 centy oproti súčasným cenám a zodpovedá očakávaniam chovateľov. Minister zároveň oslovil viacerých svojich kolegov z krajín, ktoré sú v podobnej kríze (Taliansko, Nemecko, Írsko, Belgicko a Luxembursko) a požiadal o zvolanie Európskej rady ministrov poľnohospodárstva, čo aj bolo odsúhlasené. Francúzsko požaduje podporu Bruselu pre výrobcov a zvýšenie intervenčnej ceny mlieka. Tento európsky podporný mechanizmus sa aktivuje vtedy, ak ceny klesnú na 22 centov za liter.

Práve zvýšenie intervenčnej ceny mlieka (ale aj priama finančná pomoc či proexportné dotácie) je jedným z návrhov na riešenie krízy, ktoré presadzuje aj SPPK - a to i cez poľnohospodársku samosprávu krajín V4.

Bez ohľadu na to, do akej miery budú poľnohospodári spokojní s avizovanými riešeniami súčasnej krízy, sa plánuje ďalší protest. Tentokrát by sa mala demonštrácia proti drastickej situácii v sektore mlieka, bravčového mäsa ovocia a zeleniny uskutočniť 7. septembra 2015 v Bruseli. Malo by to byť presne v čase, keď sa bude konať stretnutie ministrov poľnohospodárstva EÚ.

Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK